

AZ ÉRTESTŐ

Megjelenik havonta egyszer.

Előfizetési ára egész évre 12 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Arad, Damjanich-utca 12. szám.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos. WIGDER SAMU.

PROBLEMA.

A Közbiztonság 21. száma hozza vezércikkében, hogy a városi törvény és a rendőrség országos rendezésétől szóló törvény tervezet készen van. Ez előttem problema, mert ha az országos törvény javaslat kész, miért jött az a bizalmas rendelet a hatóságokhoz, hogy új prostitúto szabályokat dolgozzanak ki és terjesszék fel, ha már eddig jók voltak a prostitúto szabályok évtizedeken át, még e rövid időre maradhatott volna érvényben, mert ha a rendőrség országosan államosítva lesz, úgy ez a fáradságos munka, a mit a vidéki hatóságoknak rázúdítottak, egész fölöslegessé válik. Nem lehetek oly laikus, hogy azt higyem, hogy ezen törvényjavaslat a közegészséget magába ne ölelné fel, avagy kikapcsolják a közegészséget a rendőrség kebeléből és külön hivatalt fognak e célra szervezni, melynek a főnöke a városi főorvos, lesz hivatva vezetni? Itt megáll az eszem, nem tudom oly mélyen átgondolni, hogy milyen változáson mennénk át, hogy mi, a kiket nagy kapocs fűz a közegészséghez (mert ezért türnek bennünket). De visszatérve még egyszer akkor a most folyamatban levő Prostitúto szabályrendeletre, miért keresték meg a rendőrhatalóságot ennek kidolgozására? Látjuk, hogy ez a föltevés, hogy a közegészségi ügyet a rendőrség kebeléből kikapcsolják, hamis.

Az új szabályzatok kidolgozása, hogy folyamatban vannak, a legjobb igazolja, hogy az Értesítő szerkesztősége több városi rendőrhatalósághoz intézett kérdésére azt az egybehangzó választ kapta, hogy a prostitúto rendezése folyamatban van.

Itt álljunk meg és nézzünk széjjel, mi legyen az új prostitúto szabályzat, kinek vagy minek a javára lesznek. Reánk nézve okvetlen nem lesznek jobbak, sőt a mennyire eddig egy néhány tervezetet volt al-

kalmam átolvasni, oly képtelen dolgokat olvastam a miben kételkedni kell, hogy azokat a B. Ü. M. jóvá hagyná. A zombori tervezetben például egy kéjnő vizsga díja 4 korona s hetenként kétszer van vizsga.

Most, ha Péter 10 kéjnőt tart évente 4160 korona vizsgadíjat fizet és mindamellett Péter egy semmi ember, csak éjjeliznie és kinlódnia kell, hogy a nehéz terheket viselje. De vannak ennél cifrább dolgok is, a mire még alkalmilag rá fogok térni. Most nem óhajtok több tervezeteket boncolgatni csak nagyjában, hogy mily különbözők ezek az új szabályok. Kéjnők például Kolozsvárott 240 koronát fizetnek havi ellátásért, azonban Aradon, ahol csak 90 koronát fizenek 30 év óta az új tervezet is ugyanígy szól.

Vajjon meggondolták azt a hatóságok, hogy helyes ez az irány? Én kötve hiszem! Mert ha ezt jól meggondoljuk, hogy ez az irány évszázadok óta van és ez vezet, a leánykereskedelemre talán jó volna most megváltoztatni ezt az utat és csakugyan követni az államrendőrség eszméjét és nem kiadást vagy elszámolást vezetni a kéjnőkkel, hanem mint az államrendőrség teszi, egy maximális összeget: 75 százalék és 25 százalék mint minimális összeget megállapítani, hogy ez a kéjnőt illesse készpénzben.

Ezáltal gátat vetnének a hatóságok, hogy annak valamely üzlettulajdonos 5—800 koronát előlegezzen a kéjnőnek.

A vizsgadíjakat töröltessék, a hatósági orvosok, ha kötelesek az élelmi cikkeket díjtalanul egészségi szempontból megvizsgálni, az ember életében ez is egy szükséges rossz, ezt is vizsgálja ingyen és ellenőrizze a nemi betegség terjedését.

Ez volna a megoldása a nagy kérdésnek, de nem egy vagy két városban, hanem országosan és a fölösleges száz munka helyett ezt az egyet országos egységes szabályrendelettel ellehetne intézni.

Az elmaradt gyűlés.

Május hó kezdetén bejelentettem a budapesti országos rendőrségnek, hogy egy országos összejövetel megtartását tudomásul vegyék, a melyben a tárgysorozat kitüntette volt.

Május 20-án egy átirat jött a budapesti hatóságtól az aradihoz azzal a megkereséssel, hogy az összejövetel célját még egyszer jegyzőkönyv fölvételében mondjam el.

Ez meg is történt azóta, azonban minden csöndes.

Május hó 30-án sürgönyileg megkerestem a Budapest VI. kerületi előljáróságot fizetett válaszszal, célom az volt, hogy már a jelen számú lapunkban a meghívó egyuttal megjelenjen.

De minden kísérletem meddő marad.

Még egy, csak egy remény kecséget, ha még június kezdetén a határozatot kézhez kapom, külön meghívót küldök szét.

Ujvidéki éjszakák.

Ilyen címen az ujvidéki „Szabadság” című lap ront nekünk, teljesen tájékozatlanul azt irván a nyilvános üzlettulajdonosokról, hogy Payerle főkapitány úgy csináljon rendet az üzletekben, hogy a leányokat védje meg az üzlettulajdonosok kiuzsorázatása ellen. Hát ebben alaposan téved a cikkíró ur, mert ha valakit kiuzsoráznak, úgy nem a leányok, hanem igenis az üzlettulajdonosok azok. Mert végrehalára le kell rántani a leplet és igazságot kell hozni ebben az ügyben. Az üzlettulajdonosok az örökös „Prügel Knábék”, rajtuk verik el a port mindig, úgy anyagi mint erkölcsi szempontból. Mi vagyunk, akik a leányoknak csak „drága pénzen, olcsó rongyot adunk”, akik erőszakkal, egyszóval a befektetésre állandó jó médiumok. Pedig hát mennyire más képen áll a helyzet! Azt persze a közönség nem tudja, hogy a leányok, ha éppen kedvük tartja, hát egy szép napon ott hagyják a helyüket és nekünk mérhetetlen károkat, veszteségeket okoznak. És mindez a hatóság beleegyezésével történik, mi itt állunk teljesen védelem nélkül.

Meg aztán beszéljünk csak egy kicsit arról a „kiuzsorázásról”. A cikkíró ur talán nem tudja, hogy mi, bizony be kell vallanunk, egyenesen kitűnő fejtehenői vagyunk a hatóságnak. Csak maradjunk például Ujvidéknél. A hatóság igenis arra kényszerít bennünket, hogy a holmikát a vásárolt árban adjuk a leányoknak, ezzel szemben olyan óriási terheket rónak reánk, hogy egy földbirtokos nem fizet többet. Igenis beszéljünk úgy, ahogy van, a hatóság uzsoráz

ki bennünket. Ujvidéken például 11 üzlet van, melyben száz kéjnő tartózkodik ezekért fizetnek hetenkint és fejenkint két koronát az orvosokak. Tehát 200 korona csak a vizsgadíj. Hol van még azután a sok ezernyi kiadás. Ezek után pedig mondjuk meg, hogy ki a kiuzsorázó és ki a kiuzsorázott?

Néhány szó az egyesülésről.

Az „Értesítő” akciója.

Ez év március hó 1-én az „Értesítőben” megjelent *Strompf* Sándor szaktársunk „Egyről-másról” című cikkére vonatkozólag óhajtok szerény véleményemnek úgy a *szakügyünk* mint *egyesületünk* érdekében szintén véleményt adni és kérem a tek. szerkesztőséget, sziveskedjék b. lapja legközelebbi számában közleményemnek helyet adni. (Miatán az itt elmondottak mindenben fedik a mi véleményünket is, csatlakozunk azon indítványhoz és készséggel adunk annak helyet. A szerk.)

Strompf szaktársunk felhívását helyeslem és indítványa, remélve, az összes szaktársaknál helyeslésre fog találni, amire sietek a magam véleményének szintén kifejezést adni.

Igaza van, hogy egyöntetűen járjunk el, hogy megérthessük egymást és mindannyian külön-külön adjunk nézetünknek e lap hasábjain kifejezést.

Részemről hozzájárulok némi módosítással a márc. 1-én cikkében felsorolt véleményezéséhez.

És abban különösen egyetértek vele, hogy melles az, mi lesz a címe az Egyesületünknek? Mert az a fő célunk, hogy mi egyesülhessünk!

Mondjuk, akár „Adóalany Egyesület” címen is elneveztetheti a n. m. Belügyminiszter ur egyesületünket, még az ellen sem lesz kifogásunk, mert a fő célunk az, hogy bármily cím alatt egyesülhessünk, hogy egyöntetűen és általánosságban megvédhessük erkölcsi és anyagi *érdekeinket*.

Ugyszintén az ankét egybehívását is helyeslem. Csak azzal a különbséggel, hogy nem 10, hanem minimális 24 tagból álló legyen az ankét, amelyen már akkor úgy én, mint több helybeli szaktársam szintén részt fogunk venni.

És azt is előre kijelentem, amint hogy a multban eleget tapasztaltuk és amelyről elég szomorú tapasztalataink is vannak — én többé az egész ország üzlettulajdonosáért nem exponálhatom magam.

Azon kirohanásokat, amelyek *Strompf* szaktársunk ellen intéztetett egyesek részéről, nem helyes tett és nem is lehet komolyan venni és remélve a jelen helyzetünkben nem intrikákkal, hanem a szervez-

kedés eszméje vezéreljen bennünket egymással szemben.

A mi pediglen Strompf szereplését illeti, azt nem hagyom magamtól elvitatni — azon tényállást — hogy Strompf szaktárs mindig kifogástalan agilis tagja volt egyesületünknek, amit egynehány szaktárs kivételével, azt hiszem mindannyian tudjuk, és remélve, hogy ha sikerül az Egyesületet új életre keltetni, Strompf szaktárs még nagyobb ambícióval fogja Egyesületünk érdekét szívén viselni, érdekeinket előmozdítani; — mindamellet, hogy mi kettőnk között egy ügyből kifolyólag egy nagy ür és nézeteltérés áll fönn, — érdemeit és jogát nem hagyom elvitatni tőle és a legjobb akarattal ajánlom Strompf szaktársamnak, hogy ne veszítse el mindjárt türelmét, nézzen csak jól és körülményesen körül és azt fogja tapasztalni, hogy amely ember egy közszerepre vállalkozik, az mindig ki van téve kritika tárgyává.

Azon reményben, hogy tisztelt szaktársaimról, nem akarom az ő egyéni meggyőződését szintén kritika tárgyává e helyen tenni, csak annyit óhajtok megjegyezni, hogy az utolsó összejövetelem én és Dera szaktárs is jelen voltunk; és egyben nem tartom időszerűnek azt sem, hogy a jelenben, amikor a szervezkedés reánk mézve égető szükség, akkor nem illő személyeskedésekkel foglalkozzunk egymás ellen e lap hasábjain.

Az 1913. évi május 1-én megjelent felhívásra pediglen úgy én mint több helybeli szaktársam megjelenését ez uton bejelentem.

Ami az újvidéki új szabályrendeletet illeti, ha életbe lép, úgy a gyakorlatban észlelt tapasztalataimat és adataimat összegyűjtve annak idején az Értesítőben fogom közzé tenni.

Szükséges tehát t. szaktársaim, hogy egymással jó egyetértésben és békeességben legyünk, mert tudva, hogy a jövő nem rejt magában részünkre valami jót és nézetem szerint az „E r k ö l c s r e n d é s z e t n e k“ az áldozata mi leszünk. Ha nem is mindjárt, de már evezünk lassan a kimulásunk elé, mert mindannyiunkat felfognak használni kíséreltetni nyulnak! Éppen azért nagyon kívánatos a tömörülés, hogy ezen ellenünk készülő eljárásnak gátat emelhessünk.

Azon reményben, hogy t. szaktársaim soraim soraimat megfontolva és ügyünket szívükön viselve mindannyian egyért és egy mindannyiunkért elvével egyakarattal egy táborban láthassuk egymást mielőbb viszont!

Újvidék, 1913. május hó.

Singer Mihály.

Verseci állapotok.

A verseci szaktársaink állandóan panaszkodtak, de eddig nem volt alkalmam személyesen meggyőződni, hogy mennyiben felelnek meg panaszai a jogosságuknak. Május hó folyamán volt alkalmam személyesen meggyőződni, hogy panaszai van helye és orvoslásra szorul.

Este érkeztem Versecre és első utam oda vezetett szaktársaimhoz a Jenőherceg-tér azon oldalán, a hol 5 üzlet van. A közjárda rendszeren ki volt mindig világítva, most a legnagyobb kutatásom dacára nem tudtam egy üzletnél sem az utcára szóló lámpát fölfedezni. Az első kérdésem ez volt, mi az oka, hogy egy üzletnél sem ég a lámpa? Körülbelül 4 hete, volt a válasz, hogy *a hatóság ezt nekünk betiltotta*. Az indokait, hogy miért lettek betiltva, azt senki sem tudja. Ellenben szépen virágozik a tiltott prostitúció, egy rövid körsétán nem kevesebbet, mint 30 ily foglalkozású nőt jegyeztem föl magamnak, majd az összes italmérések tele vannak női alkalmazottakkal, hogy ezeknek mi a fő jövedelmük, fölösleges itten ezen a helyen megírni. De kérdést kell intéznünk a tek. főkapitány urhoz, hogy mily címen türheti Versec városában ezt az állapotot? Ott, ahol erre hivattott üzletek vannak. Egy eldugott zugba, nem pedig a város szívében, nagy reklám lámpák, hogy veszik ki magukat, erre feleljen a főkapitány ur!

A prostitúció problémái.

Egy előadás — szakértők nélkül.

A szabadgondolkodók magyarországi egyesületének meghívására Bloch Iván dr., a híres berlini orvos, a szexuális életnek kutatója, előadást tartott a minapában Budapesten a prostitúció problémái címmel. Elegáns urak, sőt kíváncsi hölgyek jelentek meg a Pesti Lloyd ragyogó disztermében, automobilmek, fényes fogatok ontották az előkelő közönséget, akik előtt egy finom gurmandia, egy nagyszerű luxus, egy vonzó specialitás volt az, hogy ők a divatos zsuromk és már unalmas matiné helyett most a prostitúcióról fogtak hallani. A közönségnek egy nagy átlaga bizonyosan azzal az érzéssel ment el az előadásra, hogy valami „pikáns“, valami izgató dologban lesz részük és nagyon-nagyon sokan nem tudtak belemélyedni abba a szociális és humánus milőbe, amit valójában a prostitúció liberális megoldása, a prostitúció kérdése magában rejt. Pedig hát előkelő uraim és hölgyeim, akik jelen voltatok ezen a felolvasáson, nem is sejtitek, hogy ott, ahol köz-

vetlenül érzik ennek a kérdésnek nyomasztó súlyát, a hol fájnak és égetnek ezek a sebek, mennyire nagy horderejű és megoldásra szoruló a prostitúció kérdésének humánus és igazságos elbírálása.

Mi készséggel elismerjük Bloch Iván dr.-nak nagy tudását, ezen a téren való kiváló jártasságát, mert hiszen ő a szexuális élet minden fázisával, a tudásnak megértésével foglalkozott, igen híres könyvet is írt róla, azonban mi ennek a kérdésnek elbírálását mégis egészen másképpen tudjuk mérlegelni. Mindenek előtt szerény véleményünk az, hogy ilyen nagy horderejű kérdésnek megvitatására nem megfelelő terület a fényes pesti díszterem. Ennél a kérdésnél nem divatos felolvasásokat kell tartani, hanem ankétet, ahol nem csak a kérdésnek *elvitatását*, hanem *az üggyhöz legközelebb álló szakembereket, azoknak véleményeit hallgatják meg.* Mert egészen más az elméleti tudás és egészen más a gyakorlat. Bloch Iván dr. a tudósnak, az orvosnak szemüvegén keresztül láthatja a prostitúció egész konstellációját, annak minden baját, hiányait, követeléseit azonban az ismeri valójában, aki előtt közvetlenül tárulnak föl az események, akik ezzel az ügygyel együtt éreznek, akik a gyakorlati tapasztalatok során látják, hogy hol mi a baj, hol kellene javítani, akik egészséges és figyelemreméltó tanácsot és utmutatást tudnának adni azoknak, akik a prostitúció problémáival hivatalosan foglalkoznak.

Azért tehát mondhatjuk, hogy ez a diszes felolvasó ülés lehetett igen szép dolog, de nem volt az igazi, nem felelt meg az igazi célnak, mert hiányoztak onnan azok az emberek, akik nagyon sok utbaigazítást, helyes eszmét és ötletet tudtak volna adni!

Mi az „kétéshirű“ ház?

Mélyen elszomorító valóság, hogy a modern, fejlett napisajtó is, lehet hogy csak a sietős, sürgős éjszakai munka közepette, olyan renonszokat követ el a sorok között, olyan képtelen jelzőket állít be a riportok során, hogy az ember megdöbben és inkább hajlandóak vagyunk azt hinni, hogy tájékozatlanság, mint rosszakarát vezetett őket erre.

A napokban az Est című lap például riportot ír egy elfogott kerítőnőről és többek között az alábbi passzust jegyzi „Vincéné konokul tagadott, de a levél a melyet a nyilvános házba küldött, ellen szól. Ebben a levélben arról értesítette a kétéshirű ház tulajdonosnőjét stb. . .

. . . A kétéshirű ház! — Ezt a kifejezést a lapok tudósítói nagy és meggondolatlan könnyelműséggel sürri szeretik használni. Ugy látszik, hogy nincsenek tisztában a kétes hirű ház fogalmával, mert szerintiük kétes hirű helyek azok a finoman berendezett kávéházi szeparék, ahol a kántya asztal mellett egymást fosztogatják ki az emberek, kétes hirű helyek a külvárosi apacs-fészkek, a lebujsok, korcsmák, ahol tolvajok és gyilkosok fordulnak meg és a környéken nincs az ember élete biztonságban.

De nem szabad könnyelműen oda vágni, hogy: kétes hirű ház, ahol végre is normális emberi ösztönök nyernek kielégítést, ahol örömet találja minden uri ember, ahol jól érzi magát gazdag és szegény egyaránt, s amely végre is első sorban a közegészség ügyét szolgálja, amelynek tulajdonsága rendszerint nagy városi, állami adót fizet . . . Ezt nem lehet és nem szabad kétes hirű háznak nevezni.

De nem szabad könnyelműen oda vágni, hogy: kétes hirű ház, ahol végre is normális emberi ösztönök nyernek kielégítést, ahol örömet találja minden uri ember, ahol jól érzi magát gazdag és szegény egyaránt, s amely végre is első sorban a közegészség ügyét szolgálja, amelynek tulajdonsága rendszerint nagy városi, állami adót fizet . . . Ezt nem lehet és nem szabad kétes hirű háznak nevezni.

„Hatóság.“

Vigyázzunk a megélhetésünkre.

A záróra és a fiatal kávéslányok ellen.

A mai világban, amikor a gazdasági élet pang mindenféle, a megélhetésnek nehézségei súlyosan nehezdednek az emberekre, minden vonalon; az anyagi helyzet megkönnyítésére törekszik mindenki. A kereskedő a kistájgerolás ellen úgy védekezik, hogy a portékájának árát emeli föl, a hivatalnok bérvajítást kér, az állami tisztviselő a kormány elé járul és fizetés javítást kér. Miért lennének tehát éppen visszaszorítva, megélhetésükben korlátozva azok az emberek, akiknek nyilvános üzletük van, a kik annyi bajjal és vesződséggel jutnak a mindennapi megélhetéshez? Bennünket valójában mellőznek, ha lehet elnyomnak és teljesen egyedül állunk, teljesen magunkra vagyunk utalva, tehát igenis mi is dolgozunk, kötelességünk dolgozni a magunk egzisztenciájáért.

Magyar Herman, csikszeredai derék szaktársunkat immár az a veszedelem fenyegette, hogy megélhetésében nem tud tovább haladni. Az üzlete, amely utóbb még virágzó volt, egyre jobban pangott olyannyira, hogy Magyar Hermannak törnie kellett magát arra, hogy egzisztenciáját megtartsa. Még hét-nyolc évvel ezelőtt nagy tőkebefektetésekkel fényes üzletet teremtett, azonban a hosszú idő alatt a nagy befektetésből még semmi jövedelmet nem látott, mert a töméntelen sok kávéház, vendéglő mérhetetlen konkurrenciát csinál az üzletnek és egyenesen az egzisztenciára tör.

Elvégre az ember nem nézheti összetett kezekkel a maga pusztulását és ezért Magyar Herman is, egy igen helyes és okos beadványban járult Csikszereda képviselő testülete elé. Előadta kérésében, hogy üzlete az utóbbi években pang, holott azelőtt virágzó volt s a nagy befektetések, melyeket 7—8 év előtt létesített, a jövedelemből nem térülnek meg. Ennek okát egyrészt abban látja, hogy a kávéházak és éttermek záróra megváltásával reggelig nyitva tarthatók s így az ő helyiségét nem keresik fel, másrészt abban, hogy a pincérnők és szobaasszonyok, kik kávéházakban és szállodákban alkalmaztatnak, üzletének keresményét csökkentik. Javasolta azért, hogy az italméréssel bíró üzlethelyiségek záróra megváltással is csak hajnali 3 óráig legyenek nyitva tarthatók s pincérnők és szobaasszonyok csak 40 éven felüli korban alkalmaztassanak, és ezenfelül szigorú ellenőrzésnek vetessenek alá.

Csikszereda képviselőtestülete mérlegelni is tudta ezt a kérelmet, amelynek logikáját, jogosságát az, hogy a vendéglősök és kávéásokon kívül más embelátta és helyt adott a kérelemnek dacára az ottani Csiki Hírlap kurjantásainak, akimek ugylátszik fáj berek is tisztességesen meg akarnak élni.

A Zongora mesterek.

Május 16-ikán Budapesten voltam üzleti ügyben. Ezt a Z. M. O. E. megtudta és felkerstek a Japán kávéházban, hogy tegyem meg azt a kívánságukat és délután 3 órakor egyesületi irodájukban jelenjek meg a mit meg is tettem, mert a kíváncsiság is arra ingerelt, hogy vajjon mit óhajtanak tőlem. A véletlen kedvezett és Schlesinger kollegákkal hozott össze, kik engem oda kísérték.

Dacára, hogy már nekem semmi dolgom nem volt Budapesten ezt a fél napot még is föláldoztam, hogy meghallgassam mit akarnak ezek tőlem, hisz szerintük ellenségük vagyok és hogy miért, arra olyan okaim vannak, amit ők is jól tudnak. Mikor részükről vagy tiz jelen

volt Marosi elnök ur felkért, hogy a Zongora mesterek közvetítését hagyjam föl és ne hirdessem többé az Értesítőbe. Erre én kitérő választ adtam, Waldmann ur volt most a soron ki már erélyesen tudtomra adta, hogy engem ezért a hatóságnál följelent, mert nekem ahhoz jogom nincs, hogy zongora mesterek közvetítéssel foglalkozzam. Annyira megijedtem ettől a kijelentéstől, hogy ebben a hónapban csak 14 zongoramestert helyeztem el.

Szaktársak, én ingyen adok, közvetitek zongora mestereket, csak hogy megmutassam, hogy velem csak egyszer lehet valaki szószegő de másodsor ahoz a testülethez kevés a bizalmam, hogy ez nekik fáj azt elhiszem. Mert óriási anyagi veszteségük van 80 százalék a vidéki tagoknak nem fizetik a tagdíjakat és miért? Csak azért, mert ha állás kell nem az kap a ki tagja az egyesületnek, hanem az, kinek nagy a hangja, kitünően tud lármázni, a kitől a vezetőség egy kissé fél. Ha egy zongorista vidékről feljön azzal fogadják, hogy még várhat, mert más előbb jött. A ki elő van jegyezve és végtére hozzám fordul és én szívesen elhelyezem minden érdek nélkül, önzetlenül. Ez fáj és fájni fog a Z. M. O. E.-nek míg én tollat forgathatni tudok.

Minden zongoramester, ki lapunk előfizetői sorába lép, s azt egy évre 12 koronáért megrendeli, a következő előnyökben részesül:

1. Kap előfizetési igazolványt, a melynek alapján lapunk előfizetői közé igtajtuk.
2. Minden külön díj nélkül, tehát teljesen ingyen helyezük el, mind addig, ameddig az előfizetési díj le nem jár, annyiszor, ahányszor óhajtja.
3. Kapja az Értesítőt a legbővebb szaktartalommal.
4. Ha véletlenül hibáján kívül oly helyzetbe kerülne, hogy segílyt kíván, készek vagyunk gyűjtés útján neve mellőzésével a kellő pénzsegélyt soron kívül összehozni.
5. Állandóan értesül a megjelent összes zeneművekről, azok zenei vagy népszerűségének értékéről informáljuk.
6. Egyebekben ugyanazon előnyöket élvezik, mint többi előfizetőink.

HIREK

Mai számunk 12 oldalon, a következő tartalommal jelent meg:

Vezécik: „Problema“. — Az elmaadt közgyűlés. — Ujvidéki éjszakák. — Néhány szó az egyesületségről. Irta: Singer Mihály. — Verseczi állapotok. — A prostitúció problémái. — Mi az a „kéteshirű“ ház. — Hatóság. Vigyázzunk a megélhetésünkre. — Zongorában lennék . . . Irta: Szücs Ágoston. — Adomák. Közli: Eble Károly. — Nyilttér. — Hirdetések.

*) A fenti zeneműajdonságokat valarint bárhol hirdetett zene kiadványt a Zongoramester urak legjutányosabban **KERPEL IZSÓ ZENEMŰKERESKEDÉSÉBEN ARAD,** Andrassy-tér 20. sz. szerezhetik be. Valamint felhívjuk b. figyelmüket zenemű kölcsöntárunkra, ahol a megjelent zenemű ajdonságok azonnal kölcsönbe kaphatók. Ismertetőingyen küldünk

A tisztesség. Ez az, a mit keresni kell, de azért ne féljenek szaktárs urak, hogy ily emberek közöttünk nem léteznek. Hiszen minta példa erre Balog Gusztáv Salgótarjánból, aki a volt leányának a levelet mással címezte, de a belét ő írja. Kedves fiacskám M—ka! Egész nyugadt lehet, hogy a zálogcédulái nem fognak elveszni stb. stb.

Négy oldalas levelet van türelme írni és hitegetni. Csak mielőbb vizontlátásra. Még nem volt rest a volt csendőr a leánynak szerelmet is ígérni, ezt kell nekünk nyilvántartani, hogy az ily üzletembereket lehetetlenné tegyük, mert ezek azok, a kik bennünket nemcsak a hatóságok előtt, hanem a társadalom előtt is becsületünket a sárba tiporják, csak hogy anyagi hasznot élvezzenek!

Török tiszték egy éjjeli mulatóban. Miskolcra jelentí tudósítónk, hogy május 6-án a Magyarországra internált török tiszték egy ottani éjjeli mulatóban hatalmas botrányt csaptak. Egy leány miatt összevesztek és előbb ököllel, majd kivont karddal rontottak egymásnak. Valóságos ütközet fejlődött ki közöttük. Nem volt, a ki megakadályozza harcukat. Mikor a rendőri segítség megérkezett, mind a négyen erősen véreztek, de még aztán is viaskodtak. A rendőrök lefegyverezték a tisztéket és a rendőrségre kísérték őket.

Ezzel a botrány korántsem ért véget. Az ügyeletes rendőrfogalmazó előtt Musztafa főhadnagy nekiesett Rachmi bey kapitánynak és bezúta az orrát, majd Izmail Kemal hadnagyhoz ugrott és arcul ütötte. A dühöngő török tisztet ismét a rendőrök fékeztek meg.

Közben megjelent a járőrség, a mely a Rudolflaktanyába kísérte a harcias török tisztéket, a kik egyébként a száz közlegénnyel együtt — a közös hadügyminiszter rendelete értelmében — két hét múlva visszatérnek Törökországba.

Károsító személyzet. Május hóban a következők lettek bejelentve:

Vasek Krisztina 1891., Szokolca.
 Simkó Julia 1889., Tápióbicske.
 Horváth Anna 1885., Nagy-Kálló.
 Markó Teréz 1885., Husztcsebrény.
 Sándor Anna 1894. Szakálháza.
 Borlovits Teréz 1895., Nagykőrös.
 Sari Ilona 1894., Sopron.
 Kretz Ilon 1894., Avasfelsőfalu.
 Cseplik Hermin 1893. Felsőremete.
 Timár Giza 1893., Balassagyarmat.
 Makrai Juli 1891., Hajduszoboszló.
 Láska Róza 1892., Kisinden.

Válaszbélyeget kérünk olvasóinktól mindenemű levelezéshez.

Károsító személyzet címtára. A munkaanyag nagyobbodása miatt már nem 22 hanem 5 korona árban, levélbélyegben is kaphatók irodánkban Arad, (Damjanich-utca 12. szám.) Olvasóink, ha beküldenek címünkre 5 koronát (levélbélyegben is) a minek ellenében megküldjük részükre egy vászonkötésű könyvben az eddig megjelent károsító személyzet címtárát.

Ezen könyvre minden tulajdonosnak szüksége van, mert így állandóan nyilvántarthatja a károsító személyzetet, a későbbiek névsorát utána irhatja. S ezáltal meg van mentve, hogy a könyvben levők közül valamelyik megkárosíthatná.

A tulajdonjog fentartása és annak biztosításáról szóló kötelezvény nyomtatvány darabját 5 fillérjével esetleg levélbélyeg ellenében is bármily mennyiségben, kizárólagosan előfizetőinknek irodánkban beszerezhetik.

Óvakodjunk! Eddig vonakodtam közzétenni, de sajnos annyira özönlének hozzám a panaszok, hogy kénytelen vagyok, ép úgy mint a károsító személyzetnél, a káros üzlettulajdonosokkal szemben is egy rovatot lapunkba áldozni, amit állandóan közkivá-natra hozni fogok.

Óvakodjanak:

Szekler Ignátné, Szeged.
 Goldfinger Adolf, Léva
 Balog Gábor, Salgótarján.

Az üzletek adásvétele. A t. olvasóink b. tudomására hozzuk, hogy az üzletek adás-vételével is foglalkozik kiadóhivatalunk.

Tudjuk, hogy a Budapesten pár hó óta hirdett, de már megszűnt ügynöki szakirodák nem üzlettársaink érdekét, hanem csak saját dus hasznukat tartották szem előtt, s üzletet többnyire se nem adtak, se nem szereztek, ellenben a költséget kiméletlenül behajtották. De hát nem is adhattak üzletet, mert nem ismerték az országban levő üzleteket.

Ma ez az eset nem állhat be, mert mi a magyarországi üzleteket minden tekintetben ismerjük és így ki van zárva, hogy úgy a vevő, mint eladó, vagy bérlő csalatkozna az általunk létrejött üzletnél.

Hogy mi ezzel úgy az eladónak, mint vevőnek vagy bérlőnek bebizonyítsuk, hogy mily szakképzettséggel eszközöljük ezt, semmi néven nevezendő előleges költséget nem számítunk, sőt el sem fogadunk, csakis a létrejött ügylet után fogadunk el fáradozásunk fejében bizonyos díjat.

És így teljes bizalommal fordulhatnak hozzánk t. olvasóink állandóan, mert minden vevő vagy bérlő, illetve eladó vagy bérbeadó csakis a neki megfe-

elő ízetet kapja, illetve az üzletének megfelelő vétőt vagy bérlőt kap.

Figyelem! Felkérjük tisztelt olvasóinkat, hogy az előforduló károsító személyzetről avagy egyéb előforduló eseteket szerkesztőségünknel okvetlen közölni sziveskedjenek.

CSARNOK.

HA JOBB MÓDBAN LESZEK . . .

Szüics Ágostontól.

Ha jobb módba lennék vennék kocsit, lovat,
Az aztán volna csak magán uri fogat,
Kocsis magam lennék, én ülnék a bakján,
Hátul ülne büszkén egy szerecsen szolgám.

Hej — ha gróf lehetnék, egy gépkocsit vennék,
Megraknám benzinnel s a világba mennék.
Mennék Afrikába harcolni vadakkal;
Van egy rossz puskám is . . . elvinném magammal.

Ha herceg lennék, nagy vagyonom volna,
Zongorám hurja is aranyból volna.
Nem törném fejem semmi bolondságon,
Hanem kifizetném minden adósságom.

Adomák.

*

ADOMÁK.

Közli: Eble Károly.

Falábon járó suhanc ráugrik egy fiatal ember lábára, ki rákiált: marha! járjon a maga lábán. Mire az fájdalmasan vissza felel: „igen, ha volna.“

*

Házaló ajtóról-ajtóra jár és közben mondja:

Lábtörlő, poroló,

Pohármosó, forraló!

és benyit, ahol éppen nagy lárma van. Mire egy férfi nagy dühösen mondja, nem látja, van lábtörlő, és anyósára mutat, mire a házaló így szól: „de ugylát-szik nincsen itthon poroló.“

*

A megyés püspöki bérmálás alkalmával az iskolát is meglátogatta. Közben felszólít egy lurkót „Tudod-e a Szentháromság titkát?

— Tudom hát — mondta — a paraszt gyerek. — No halljuk. Nem mondom, mert édes apám azt mondta, hitvány ember az, aki a titkát elárulja.

NYILTTÉR.*

A KUKAC.

Eszembe jut egy régi zsidó anekdota a kukacról, melyet ezen cikkem keretében, fel fogok használni.

A „Soletfalvi“ zsidó iskolába felhívja a tanító a kis Ohrenschmalz Dolfikát a természettan órája alatt és azt a kérdést intézi a kis Dolfihoz, hogy tudna-e neki egy csuszó-mászó állatot megnevezni.

A kis Dolfika gondolkozik, és a következő feleletet adja:

Egy kukac.

A tanító meg van elégedve a válasszal és mindjárt felteszi a másik kérdést, hogy mondjon most a kis Dolfika egy nem csuszó-mászó állatot.

Ez már nagyobb fejtörést okozott a kis Dolfikának, de azért egy kis idő múlva megadta nagy büszkén erre is a választ:

— Egy döglött kukac!

A tanító ur nagyon meg volt ezen felelettel elégedve, sőt, a legelső alkalommal, hogy a Dolfika papájával találkozott meg is dicsérte a kis fiut, és gratulált a boldog papának, hogy egy olyan okos fia van.

Bocsánatot kell kérnem a t. olvasóimtól, hogy ezt a talán már ismert anekdotát el kellett mondanom, de ezt azért tettem, mert cikkem további tartalmával párhuzamot akarok vonni.

Eble Károly ur az „Értesítő“ f. é. áprilisi számában ismét ragyogtatta tollát, csak hogy a második szereplése már csak olyan „döglött kukac“-féle, melyért valószínűleg Eble ur egynehány hive gratulálni is fog neki.

Most pedig az igen tisztelt szerkesztő urtól kell egy pár felvilágosító szót kérnem, Eble ur cikkére vonatkozólag, hogy közérdekből tette-e lapunkba azt a fejnélküli nyilttérbe való írka-firkát, vagy pedig csak a laptölteléknek használta fel, mert ha Eble ur cikke az utóbbi célt szolgálta, úgy nincsen az ellen semmi kifogásom.

Én az „Értesítő“ egy jobb célt szolgáló orgánumnak vélem, mely hivatva van a mi közérdekinkeket szolgálni, nem pedig helyt adni holmi fej nélküli,

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

értelmetlen, irka-firkának, mert én minden jó érzésű m. t. olvasóra bízom Eble urnak ellenem írott sorainak megbíráását.

Evvel nem akarom szerkesztő urat személyében bántani, sőt bocsánatát kérem, hogy egy kissé belekontárkodtam a mesterségébe, de szerény nézetemet nem hallgathatom el.

Hogy visszatérjek a „kukac“-ra vagyis Eble ur témájára, ki kell jelentenem, hogy az az ember csak egy gondolatolvasó lehet, aki azokból a sorokból valamit kihámozni tud, mert máskülönben nem értheti meg, hogy Eble ur „kukac“-ának mi a tulajdonképeni veleje és célja.

Én a célját körülbelül megértettem és az nem más, minthogy személyeskedni akar velem a kis hamis, de ezen a helyen kijelentem, hogy erre én kapható nem vagyok, mert én sokkal fontosabbnak tartom a mindnyájunk létérdekét, mint az Eble ur fejtelten kirohanását, amit én idáig ezen lapnak beküldöttem, minden esetre a közöscél érdekében tettem, de semmiesetre nem használtam fel személyes támadásokra és azt a jövőben sem fogom tenni, most is csak a méltó választ adom meg Eble urnak, mely egyben a „végszó“ lesz ezen személyes ügyben.

Hogy Eble ur bennem nem szaktársat, hanem magánembert lát, arról én nem tehetek, az csak az ő gyenge elméjére vall, nézetem szerint, ő éppen olyan magánember mint én, hiszen az „Értesítő“-ben most is olvasom, hogy a nagyhirű debreceni „Helvétia“ mulatónak Eble Károlyné a tulajdonosa és nem Eble Károly, tehát már itt rácáfol önmagára.

Hogy tovább menjek Eble ur cikkének boncolgatásában, rá kell térnem a „ki voltam, ki vagyok“ — és elhallgatott című kitételére.

Hogy én ki voltam és ki vagyok, az semmiesetre sem tartozik Eble urra, mert mindenkor voltam és vagyok jelenben is az, vagy legalább annyi mint Eble ur, minden öndicsekvés nélkül, sőt hogy kollegám érdekében mindenkor mennyit fáradtam, arra bátorodom a volt egyesületi jegyzőkönyvet tanúnak felhívni, ahol is nyoma található annak a köszönetnek, amit a t. választmánytól fáradságomért kaptam.

Nem akarom a t. olyasóimat további soraimmal untatni, tehát a befejezéshez sietek és kijelentem, hogy amennyiben látom, hogy nálunk nem a kö-

zös cél, hanem a feltűnési viszketekség a főelv (tisztet a kivételnek) én ezennel visszavonulok mindenemü közszereplésről és átadom a helyet Eble Károly urnak és az ő eszméit pártoló t. barátainak, azon reményben, hogy ezen elhatározásom közös megelégedést fog szülni.

Győr, 1913. május hó 10.

Strompi Sándor.

Figyelmeztetés!

Óvakodjon minden üzlettársam Szekler Ignáztól, kinek üzlete Szegeden, Liliom-utca 2. van, ugyszintén Tóth Margittól, akinek két könyve van és együtt üzérkedik fentnevezett üzlettulajdonosnéval.

1913. május 7.

Eble Károly,
Debrecen.

Rendőrség keresi

A M. Z. E.-tének egy jeles tagját, névszerint Csillag A. zongoristát, aki tudja a játszó helyét, tudassa velem.

1913. május 7.

Eble Károly,
Debrecen.

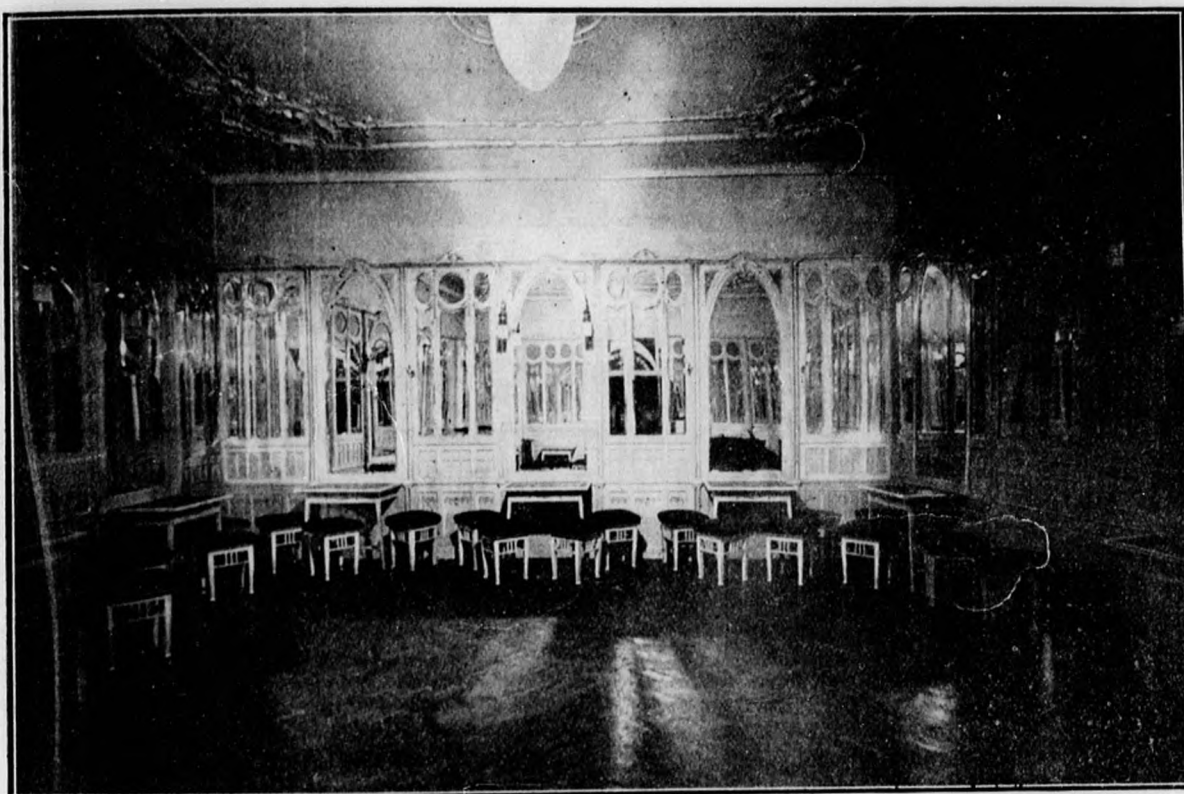
Heidenfeld Mór urnak

Fiume.

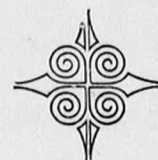
Dacára annak, hogy én önnek illedelmesen írtam és kértem, hogy a címére feladott kosár ruhát vegye át, de ön ahelyett, hogy üzletszerűen eljárta volna, még a többi leányokat is levélileg felbujtatta, a mi által még négy leányt elvesztettem. Ezt cselekedte velem; egy szegény asszonynyal egy Heidenfeld? aki magát a tisztességes szaktársak közé akarja sorolni? Figyelmükbe ajánlom szaktársaim, hogy óvakodjanak egy ily nagy urtól, aki a szegény embert képes megkárosítani.

Belovár, 1913. május hó.

Gyoras Berta.

**Az ország
legszebb
üzlete !!**

Fényes berendezés, teljesen újonnan átrenoválva. — A fenti üzlet eladó. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Gazdasszonyt

keresek ki 30 éven felül van és már éjjeli mulatóba ily minőségben alkalmazva volt. Ajánlatok

Eble Károlyné Debrecen.

özv. Takács Andrásné Debrecen

Uj szaktársunk tudomására hozza ország éjjeli mul. tulajdonosainak, hogy Eble Károlyné Debrecen, Hadházi utca 9. a. létező üzletét megvette és azt május hó 1-én folytatólag tovább üzembe vette.

Helvétzia, elsőrangu éjjeli üzlet,

Debreczen, Tizenháromváros-u. 33.

Tul.: **Eble Károlyné.**

Eladó

egy hetvenezer lakósu városban

egy erős menetelü üzlet

családi okok miatt. — Átlagos havi forgalma 2—4000 korona. Kevés regi. Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal „Vas“ jelige alatt ☉☉☉☉

Gazdasszony

30—40 éves, aki önállóan tud üzletet vezetni, azonnali belépésre keresek. Ajánlatok

Pleva Ferencné Esztergom.

Eladó

egy 9 ezer lakosu városba

jómenetelü éjjeli mulató

betegség miatt. Ára berendezéssel 5000 korona. Felvilágosítást nyújt a kiadó „Szlavonia“ jeligére.

Eladó Nagyszentmiklóson

Malom-utcai

jóforgalmu éjjeli üzlet

ára teljes berendezéssel és nagy kertü terméssel 1600 koronaért. Házbér évi 900 korona. Bővebb felvilágosítást nyult kisszentmiklósi tulajdonos.

Eladó

egy nagyobb vidéki városban egy

elsőrendü éjjeli üzlet

igen előnyös feltételekkel. Felvilágosítást nyújt „Virág“ jeligére a kiadó.

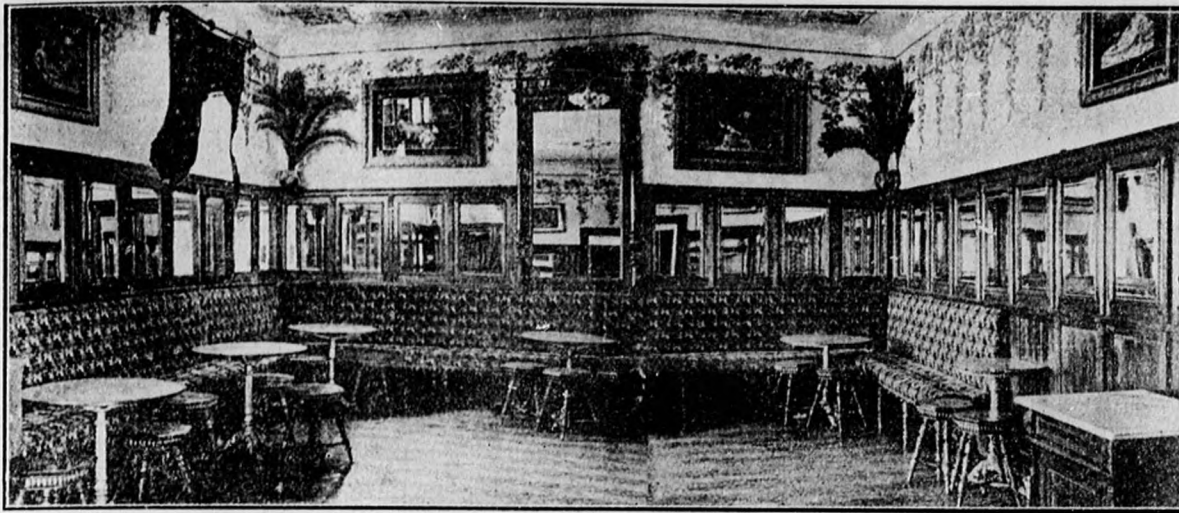
GARAI KÁROLY
RÉZ ÉS VASBUTOR GYÁRA
ARADON
JÓZSEF-FŐHERCEG-ÚT 11.
TELEFON 642

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

réz- és vasbutorokat

a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelben készítek. Réz-ágyakat, mosdóasztalokat és éjjeli szekrényeket márványlappal, ruhafogasokat, vasbutorokat, sodrony ágybetéteket és gyermekágyat és gyermekkocsikat, kertü berendezéseket, tűzmentes pénzszekrényeket a legolcsóbb áron

Eladó

szerb vidéken ezen elsőrendű, „jó üzlet gyönyörű” berendezéssel, betegség miatt. Szükséges tőke 5000 korona Jelige „Szerb vidék” cím alatt. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Zongoramesterek

díjmentesen

állandóan alkalmazást nyernek az „Értesítő” irodája által **Aradon, Damjanits-utca 12. szám alatt.** A helyüket változtatni óhajtó zongoramesterek tudassák címüket irodánkkal.

ÁTADÓ!

Sürgősen megye székhelyén egy jó forgalmu kis üzlet, melyet bérlő betegsége miatt *azonnal* átadna. Szükséges tőke 1200 korona. Jelige: „Erdély” a kiadóban.

ELADÓ VAGY BÉRBEADÓ!

Egy 20.000 lakosu nagy községben egy egyedül álló üzlet, szükséges tőke 2400 korona. Jelige: „Maros” a kiadóhivatalban.

Reich S. L. és Fia butoráruháza

Temesvár-Józsefváros, Uri-u. 4.
saját házában, a vasuti állomás közelében.

NEUSCHLOSZ BUTOR.

Elvállal éjjeli mulatók teljes berendezését modern, szolid alapon, előnyös fizetési feltételek mellett.

Telefon 542. Alapított 1878.

Kiadó éjjeli mulató.

Egy felvidéki 18000 lakossal és egy ezred katonasággal bíró városban 2 éjjeli üzlet, azaz egy 2 koronás és egy 1 koronás 5 évre *azonnal* kladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

ELADÓ

¶ a Felvidék egyik legelőkelőbb városában **éjjeli üzlettel** bíró családi okok miatt. Cím a kiadóba „FELVIDÉKI ÜZLET” jelige alatt. ¶

RUSZNYÁK DÁVID BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 21.

FELHIVJA A T. ÜZLETES URAK FIGYELMÉT A RAKTÁRRÁ ÉRKEZETT LEGUJABB FACONU SELYEM SZÖVET ÉS BATISZTBÓL KÉSZÜLT SZALON KOSZTUMÖKRE, AMELYEBŐL A KÖZELEDŐ NYÁRI SZEZON ALKALMÁVAL KIVÁNATRA EREDETI DARABOKAT MINDEN VÉTEL KÉNYSZER NÉLKÜL SZIVESEN KÜLD A CZÉG. ==

A LEGUJABB DIVATLAP PONGYOLA ÉS KOSZTÜMÖKRŐL MEGJELENT, AMELYET KIVÁNATRA BÁRKINEK INGYEN KÜLD A CÉG.

Nyomatott Kalmár Nándor és Társai körforgógépein, Aradon. (Igazgató Nadas Miksa).